

Transformacje

Transformacje

Przewodnik po zmianach społeczno-ekonomicznych w Polsce

redakcja naukowa

Agata Górny

Paweł Kaczmarczyk

Magdalena Lesińska

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2016

Recenzje:

prof. dr hab. *Mirosława Marody*

prof. dr hab. *Andrzej Rychard*

Redaktor prowadząca:

Anna Raciborska

Redakcja:

Magdalena Pluta przy współpracy Anny Kaniewskiej

Korekta:

Magdalena Pluta

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Copyright © 2016

by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

**Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Warszawski
Wydział Nauk Ekonomicznych UW
oraz Fundację Ośrodek Badań nad Migracjami**

ISBN 978-83-7383-818-5

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Wiśłana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki

Spis treści

Od redaktorów	9
<i>Stefan Markowski</i>	
Wstęp	11
<i>Antoni Rajkiewicz</i>	
Ścieżki obok drogi. Z badań nad migracjami w latach dziewięćdziesiątych XX wieku	17
<i>Rinus Penninx</i>	
Paradoks migracyjny Unii Europejskiej: więcej mobilności, mniej imigrantów?	22

Część I. Społeczeństwo a wyzwania demograficzne

<i>Agnieszka Fihel</i>	
Przejście demograficzne	35
<i>Katarzyna Kocot-Górecka</i>	
Kulturowe role płci a zmiany dzietności	43
<i>Irena E. Kotowska</i>	
Polityka rodzinna – zmiany w czasie i zróżnicowanie między krajami	51
<i>Krystyna Slany</i>	
Rodziny transnarodowe. Polskie doświadczenia, problemy i wyzwania	62
<i>Jerzy T. Kowaleski, Piotr Szukalski</i>	
Starzenie się ludności jako zjawisko demograficzne i społeczne	71
<i>Marek Kupiszewski</i>	
Przyszłość demograficzna Polski	80

Część II. Mobilność i migracje

<i>Dariusz Stola</i>	
Migracje doby przełomu	91
<i>Grzegorz Babiński, Dorota Praszalowicz</i>	
Diaspora polska	96
<i>Piotr Koryś</i>	
Globalizacja i migracje	105
<i>John Salt</i>	
Mobilność, wiedza i nowoczesna komunikacja	112
<i>Romuald Jończy</i>	
Migracja zarobkowa – uwagi definicyjne	120

<i>Agata Górny</i>	
Tymczasowość w migracji	126
<i>Paweł Kaczmarczyk, Joanna Nestorowicz</i>	
Modernizacyjny wymiar migracji	135
<i>Izabela Grabowska, Ewa Jaźwińska</i>	
Mobilność społeczna i migracje	151
<i>Krystyna Romaniszyn</i>	
Kulturowy wymiar migracji	160
<i>Aleksandra Grzymała-Kazłowska</i>	
Integracja imigrantów	168
<i>Anna Janicka</i>	
Upokorzenie w migracji	176

Część III. Regionalny wymiar zmiany społecznej

<i>Wojciech Łukowski</i>	
O peryferiach	185
<i>Jerzy Wilkin</i>	
Obszary wiejskie w Polsce – przemiany i znaczenie	195
<i>Grzegorz Gorzelak</i>	
Czynniki i wymiary regionalnych zróżnicowań Polski	202
<i>Marta Anacka</i>	
Migracje wewnętrzne w Polsce	210
<i>Krystian Heffner, Brygida Solga</i>	
Reemigracja w wymiarze regionalnym	217
<i>Robert Rauziński</i>	
Migracje zagraniczne a rozwój regionalny i lokalny (przykład Śląska Opolskiego)	225

Część IV. Instytucje w dobie transformacji

<i>Witold Morawski</i>	
Instytucje: oczekiwania i rozczarowania	231
<i>Jacek Wasilewski</i>	
Elity polityczne	239
<i>Urszula Sztandar-Sztanderska</i>	
Rynek pracy	248

<i>Marek Bednarski</i>	
Szara strefa – przyczyny, kształt i skutki ekspansji we współczesnej Polsce . . .	257
<i>Marek Góra</i>	
Prekaryzacja rynku pracy	266
<i>Janusz Witkowski</i>	
Wyzwania dla współczesnej statystyki publicznej	275
<i>Maciej Duszczyk, Cezary Żołędowski</i>	
Polityka społeczna a migracje	286
<i>Magdalena Lesińska</i>	
Polityka migracyjna	293
<i>Sławomir Łodziński</i>	
Polityka wobec mniejszości narodowych	301
<i>Tomasz Żylicz</i>	
Polityka ekologiczna	310
<i>Antoni Z. Kamiński, Bartłomiej Kamiński</i>	
Transformacje pokomunistyczne	316
Dorobek publikacyjny prof. dr. hab. Marka Okólskiego	337
Noty o Autorach	353